

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2012 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2012 г. е 1 120 лв. и спрямо същия период на 2011 г. се повишава с 14.5%.

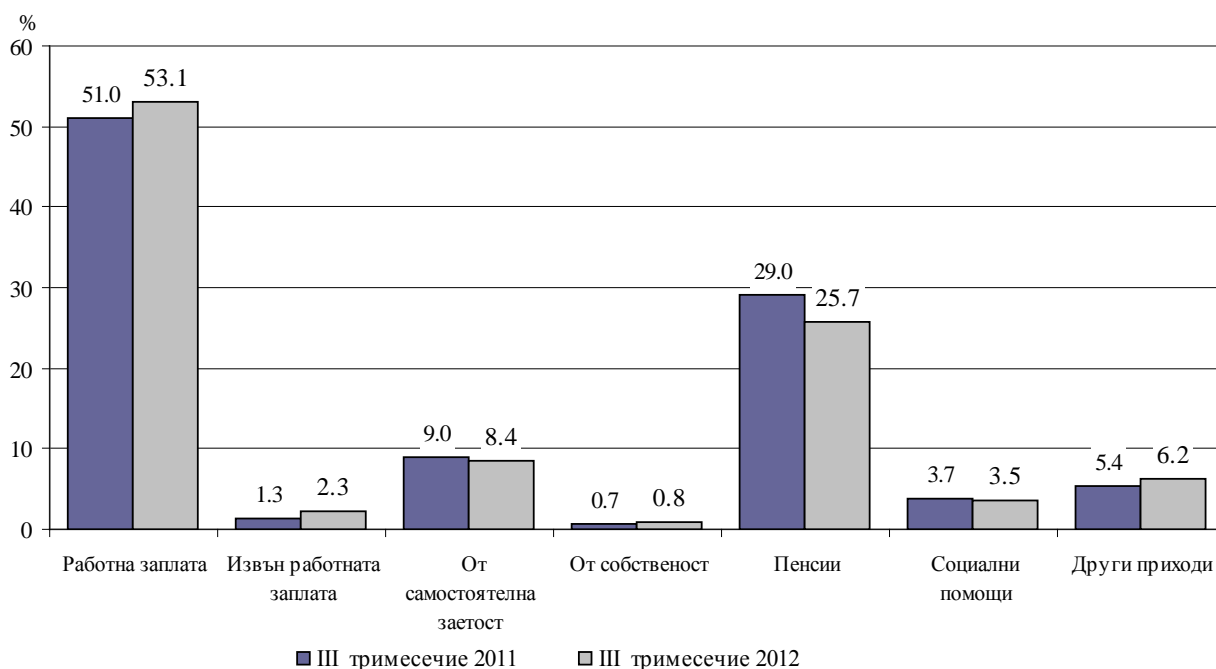
Основен източник на доход на домакинствата продължава да бъде **работната заплата**, която формира 53.1% от общия доход. Доходите от работна заплата през третото тримесечие на 2012 г. средно на лице от домакинството са 595 лв., което е с 19.2% повече спрямо същото тримесечие на предходната година. Относителният дял на работната заплата в общия доход нараства с 2.1 процентни пункта за разглеждания период от време.

Вторият по значение източник на доход за българските домакинства са доходите от **пенсии**. Относителният им дял в общия доход намалява с 3.3 процентни пункта и съставлява 25.7% от него. През трето тримесечие на 2012 г. доходите от пенсии нарастват в номинално изражение с 1.3% спрямо същото тримесечие на предходната година и достигат 288 лв. средно на лице от домакинство.

През третото тримесечие на 2012 г. доходите от **самостоятелна заетост** средно на лице от домакинство се увеличават спрямо същия период на 2011 г. и достигат 94 лева. Относителният им дял намалява с 0.6 процентни пункта и представлява 8.4% от структурата на общия доход.

Доходите от **социално осигуряване и социални помощи** през третото тримесечие на 2012 г. имат сравнително малко значение за формирането на общия доход на домакинствата. Те се повишават за периода от 36 на 39 лв. средно на лице от домакинство. Относителният им дял намалява с 0.2 процентни пункта за разглеждания период и е 3.5% от общия доход.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през третото тримесечие на 2011 и 2012 година

През третото тримесечие на 2012 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход се запазва както при предходни периоди и е 97.2% от него.

Разходи на домакинствата

Общият разход на лице от домакинство през третото тримесечие на 2012 г. е 1 033 лв. и се увеличава спрямо същото тримесечие на 2011 г. с 12.6%. Най-голям дял при формиране на общия разход на домакинствата имат разходите за храна и за жилище (енергия, горива, вода и др.) - 52.6% от всички разходи.

Най-съществено перо от бюджета на българските домакинства са разходите за **храна и безалкохолни напитки**. Като абсолютни стойности те се увеличават с 6.6% и през третото тримесечие на 2012 г. са 354 лв. средно на лице от домакинство. Относителният им дял в общия разход намалява с 1.9 процентни пункта и представлява 34.3% от него през третото тримесечие на 2012 година.

Разходите за **дома (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане)** се повишават от 148 лв. през третото тримесечие на 2011 г. на 190 лв. средно на лице от домакинство през същото тримесечие на 2012 година. Делът им в общия разход нараства с 2.2 процентни пункта и достига 18.3% от него през третото тримесечие на 2012 година.

Разходите за **здравеопазване** през третото тримесечие на 2012 г. са 48 лв. средно на лице от домакинство и се увеличават с 4.3% спрямо третото тримесечие на 2011 г., а относителният им дял намалява с 0.4 процентни пункта и е 4.7% от общия разход.

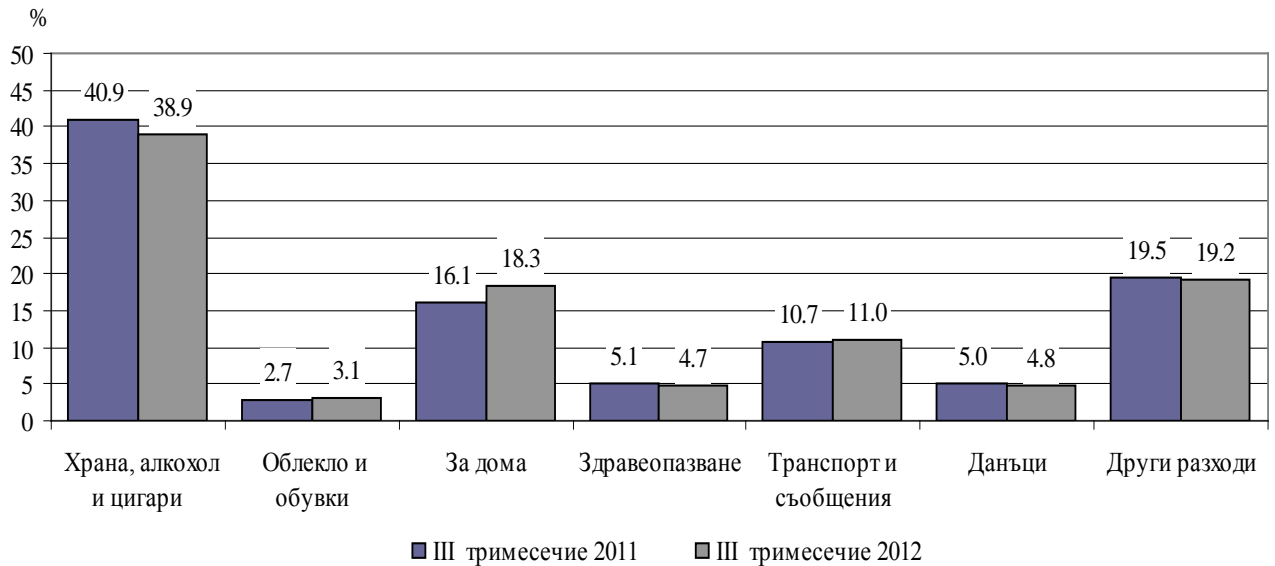
Като абсолютни стойности разходите за **транспорт и съобщения** се увеличават с 15.9% и достигат 114 лв. средно на лице, а относителният им дял нараства с 0.3 процентни пункта и е 11.0% от общия разход на домакинствата.

Разходите за **алкохолни напитки и цигари** се увеличават с 10.1% и през третото тримесечие на 2012 г. възлизат на 47 лв. средно на лице от домакинство. Техният относителен дял в общия разход е 4.6%, което е с 0.1 процентни пункта по-малко в сравнение с третото тримесечие на 2011 година.

Разходите за **облекло и обувки** също се увеличават и през третото тримесечие на 2012 г. са 32 лв. средно на лице. Делът им в общия разход е 3.1%, което е с 0.4 процентни пункта повече в сравнение с третото тримесечие на 2011 година.

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през третото тримесечие на 2011 и 2012 година

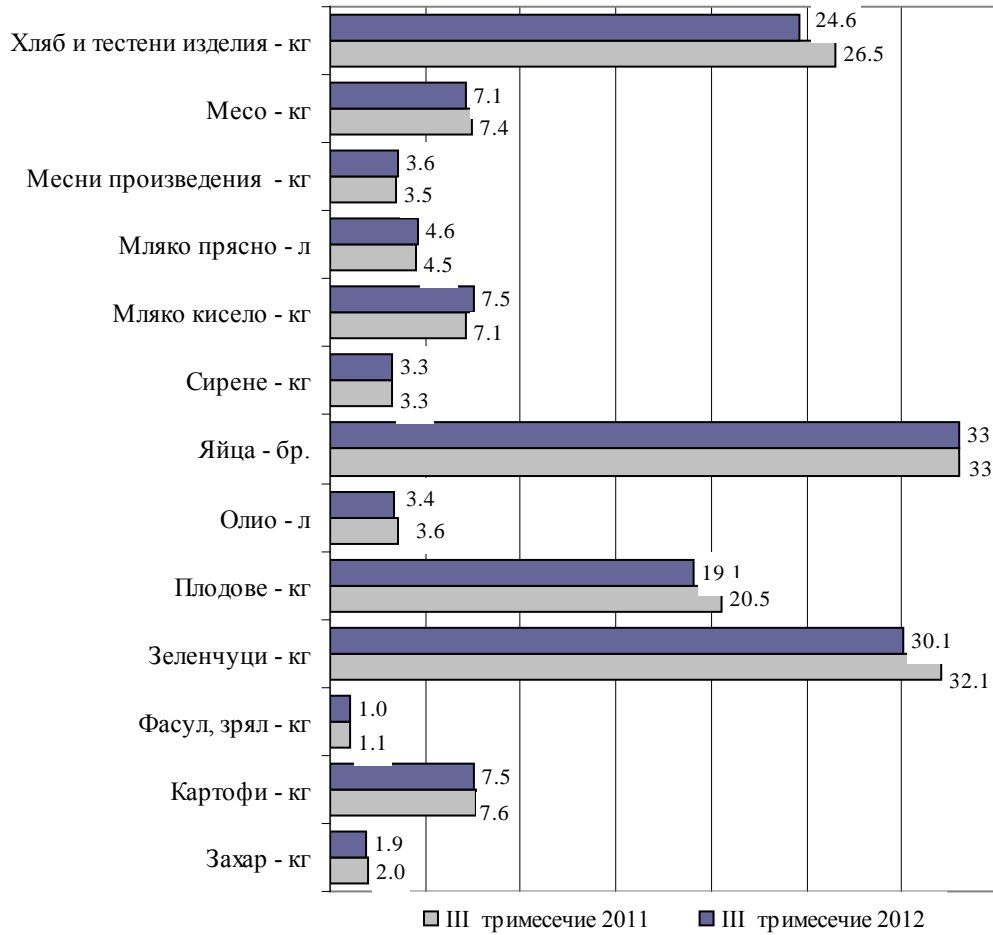

Потребление на домакинствата

Потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство не се променя съществено през третото тримесечие на 2012 г. спрямо същото тримесечие на 2011 година. Увеличение се наблюдава при консумацията на кисело мляко - от 7.1 на 7.5 кг, прясно мляко - от 4.5 на 4.6 л, и на месни произведения - от 3.5 на 3.6 килограма. Почувствително намалява потреблението на хляб и тестени изделия - от 26.5 на 24.6 кг, зеленчуци - 32.1 на 30.1 кг, и на плодове - от 20.5 на 19.1 килограма.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2011 и 2012 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно** и **годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други общи за домакинството доходи като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и от продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство включва количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на интернет страницата на НСИ в рубриката „Доходи и разходи на домакинствата” (<http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=21>).

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи
за третото тримесечие на 2011 и 2012 година

Източници	Трето тримесечие 2011			Трето тримесечие 2012		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	2391.20	978.13	100.0	2632.57	1119.54
Брутен общ доход	95.7	2288.88	936.27	95.1	2503.37	1064.59
Работна заплата	51.0	1219.64	498.90	53.1	1398.81	594.86
Извън работната заплата	1.3	29.90	12.23	2.3	60.24	25.62
От самостоятелна заетост	9.0	214.94	87.92	8.4	221.16	94.05
От собственост	0.7	15.76	6.45	0.8	21.00	8.93
Пенсии	29.0	693.83	283.82	25.7	676.37	287.64
Обезщетения за безработни	0.8	17.96	7.35	0.6	16.03	6.82
Семейни добавки за деца	0.9	20.41	8.35	0.8	20.66	8.79
Други социални помощи	2.0	48.96	20.03	2.1	55.00	23.39
Регулярни трансфери от други домакинства	1.1	27.46	11.23	1.3	34.09	14.50
Приходи от продажби	0.7	16.18	6.62	0.9	22.59	9.61
Други приходи	3.6	86.14	35.23	4.0	106.60	45.33
Изтеглени спестявания	x	85.50	34.97	x	92.25	39.23
Заеми и кредити	x	36.97	15.12	x	41.82	17.78

Таблица 2

Общ разход на домакинствата по групи разходи
за третото тримесечие на 2011 и 2012 година

Групи разходи	Трето тримесечие 2011			Трето тримесечие 2012		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	2242.84	917.44	100.0	2429.44	1033.15
Потребителски общ разход	84.6	1896.99	775.97	85.3	2071.60	880.97
Храна и безалкохолни напитки	36.2	812.34	332.29	34.3	832.81	354.16
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.7	104.46	42.73	4.6	110.65	47.05
Облекло и обувки	2.7	60.77	24.86	3.1	75.07	31.93
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.2	295.53	120.89	15.1	367.16	156.14
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	2.9	65.50	26.79	3.2	78.91	33.56
Здравеопазване	5.1	113.59	46.46	4.7	113.93	48.45
Транспорт	6.2	139.65	57.12	6.5	158.69	67.48
Съобщения	4.5	100.82	41.24	4.5	109.45	46.54
Свободно време, културен отдих и образование	4.6	102.91	42.09	5.0	122.61	52.14
Разнообразни стоки и услуги	4.5	101.43	41.49	4.2	102.32	43.51
Данъци	5.0	111.28	45.52	4.8	115.79	49.24
Социални осигуровки	5.5	123.62	50.57	6.2	150.53	64.01
Регулярни трансфери към други домакинства	1.6	36.96	15.12	0.8	19.62	8.35
Други разходи	3.3	74.00	30.27	3.0	71.90	30.58
Влог и покупка на валута и ценни книжа	x	27.03	11.06	x	36.21	15.41
Изплатен дълг и даден заем	x	74.21	30.35	x	112.74	47.94